

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Klasikinės sociologijos teorijos	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: Regimantas Juras	VU Filosofijos fakultetas, Sociologijos katedra, Universiteto g. 9/1, Vilnius
Kitas (-i):	

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji pakopa		Privalomas sociologijos bakalauro studijų programos studentams, pasirenkamas socialinio darbo, socialinės politikos bakalauro studijų programų studentams

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	Sociologijos bakalauro programos 1 kursas ir socialinio darbo, socialinės politikos programų 2 kursas, pavasario semestras, nuo vasario 4 d. iki birželio 30 d.	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: išklaudytas „Sociologijos įvado“ dalykas	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	138	50	88

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Šio kurso tikslas – betarpiška pažintis (angl. <i>hands-on approach</i>) su sociologijos klasikų darbais, prieinamais lietuvių kalba. Užsiėmimų metu bus lavinamas abstraktus analitinis ir kritiškas mąstymas, profesinio komunikavimo gebėjimai. Sėkmingai pabaigę klasikinių sociologijos teorijų studijas, studentai gebės rasti, analizuoti ir sisteminti informaciją iš įvairių šaltinių, suprasti kultūrinę įvairovę ir ją pripažinti, dirbti savarankiškai ir grupėje, panaudoti savo profesinį žinojimą sprendžiant socialines problemas, raštu ir žodžiu bendrauti profesinėje aplinkoje ir su žmonėmis, kurie nėra profesinės srities ekspertai. Studentai išmanys klasikines sociologijos teorijas, gebės jas taikyti sociologinių problemų identifikavimui ir analizei, visuomenės struktūrų ir institutų analizei.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Geba susieti prieštaringas idėjas ir įvertinti reiškinį iš skirtingų teorinių perspektyvų	Probleminis tekstų (literatūros) skaitymas, informacijos paieška, grupės diskusija, minčių lietus, įtraukianti paskaita, užduotys grupėse, diskusinio esė rašymas	Atsiskaitymas raštu (atvirojo tipo klausimai), užduočių atlikimas seminarų metu, esė
Geba derinti individualius veiklos būdus su darbu grupėje, dalindamasis kompetencija ir atsakomybe ir atsižvelgdamas į skirtingus poreikius, nuomones ir potencialų indėlį		
Geba analizuoti ir apibūdinti socialinį, ekonominį, politinį, kultūrinį, demografinį ir teisinį kontekstą, kuriame		

<p>Geba reflektuoti pagrindines socialinių mokslų (sociologijos, ekonomikos, politikos, teisės) teorijas bei jas taikyti socialinės tikrovės reiškinių paaiškinimui</p>		
---	--	--

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Įvadas į dalyko studijas (dalyko sąsajos su kitais studijų programos dalykais; dalyko turinio ir studijavimo tvarkos pristatymas). Sociologijos teorijos sąvoka. Sociologijos teorijų klasifikacija. Socialinės tvarkos aiškinimo tradicijos.	2		4				6	4	Informacijos paieška klasikinių sociologijos teorijų žemėlapiui sudaryti. Mokslinės literatūros skaitymas
2. Th. Hobbes'as: prigimtinė žmonių lygybė, prigimtinė teisė ir prigimtiniai įstatymai. Valstybės apibrėžimas ir valstybės formų klasifikacija. Laisvės samprata.	1		2				3	4	Th. Hobbes. <i>Leviatanas</i> . V.: ALK/Pradai, 1999 (ištraukos)
3. Ch. Montesquieu. „Įstatymų dvasios“ sąvoka ir jos trūkumai. Valdymo būdų klasifikacija, atskirų būdų charakteristika. Valdymo būdų nuosmukio priežastys. Laisvės samprata ir valstybinės santvarkos idealas.	1		2				3	4	Ch. Montesquieu. <i>Apie įstatymų dvasią</i> . V.: Mintis, 2004 (ištraukos).
4. A. Tocqueville'is: demokratijos priežastys, pasekmės ir grėsmės.	1		2				3	4	A. Tocqueville. <i>Apie demokratiją Amerikoje</i> . V.: ALK/Amžius, 1996, T.1. (ištraukos).
5. A.Comte pozityvizmas, trijų stadijų dėsnis, tvarkos ir pažangos suderinamumo problema. H.Spencerio sintetinio evoliucionizmo principai, visuomenės ir biologinio organizmo analogija, visuomenių klasifikacija.	1						1	0	
6. Tarpinis atsiskaitymas raštu		2					2	8	Pasirengimas I tarpiniam atsiskaitymui raštu
7. K. Marxo istorinis materializmas, jo „dėsniai“. Susvetimėjimo sąvoka. Gamybinių jėgų, gamybinių santykių, gamybos būdo, bazės, antstato, visuomeninės-ekonominės formacijos sąvokos. Klasės sąvoka, klasių kovos priežastys ir formos. Visuotinis kapitalistinio kaupimo dėsnis.	2		4				6	12	K.Marksas, F. Engelsas. <i>Vokiečių ideologija</i> . V.: Mintis, 1974 (ištraukos). K. Marx. <i>Kapitalas</i> , t. 1. V., 1957 (ištraukos). Esė rašymas
8. M. Weberis: socialinių mokslų vertybinio neutralumo principas. Idealių tipų koncepcija. Suprantanti sociologija, socialinių veikslių tipologija. Racionalaus kapitalizmo charakteristika	4		6				10	16	Veberis M. „Mokslas kaip profesinis pašaukimas“. <i>Problemos</i> . 1990.

ir jo kilmės aiškinimas. Skiriamieji Vakarų kultūros bruožai ir „kapitalizmo dvasia“. Religiniai pasaulietinės askazės pagrindai. Teodicėjos problema išganymo religijose. Išganymo religijų etika ir pasaulis.								Nr.42. P.69-82. Weber M. <i>Protestantiškoji etika ir kapitalizmo dvasia</i> . V.: 1997 (ištraukos). M. Weber. <i>Religijos sociologija</i> . V.: Pradai, 2000 (ištraukos). Esė rašymas
9. E. Durkheimas: sociologinio metodo taisyklės ir savižudybių analizė. Darbo pasidalijimas. Sociologinė nusikaltimų, bausmių, teisės ir jos raidos analizė. Religija kaip socialinis faktas. Kolektyvinės sąmonės sąvoka.	2		6				8	14 E.Durkheim. <i>Savižudybė</i> . V.: Pradai, 2002 (ištraukos). Esė rašymas
10. G. Simmelio formaliosios sociologijos idėja. Socialinės sąveikos formos, grupių dydžio efektų analizė, jų stabilumo veiksniai. Asmens individualybės ir individo laisvės socialinės prielaidos. Subjektyvioji ir objektyvioji kultūra.	2		4				6	12 Simmel G. <i>Sociologija ir kultūros filosofija</i> . Rinktinė. V.: Margi raštai, 2007 (ištraukos). Esė rašymas
11. Galutinis atsiskaitymas raštu		2					2	10 Pasirengimas II tarpiniam atsiskaitymui raštu
Iš viso	16	4	30				50	88

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Tarpinis atsiskaitymas raštu	20 proc.	Kovo mėn. pabaiga	Vieną atsiskaitymą raštu sudaro 5 atvirojo tipo klausimai iš atitinkamos dalyko turinio dalies. Maksimali kiekvieno klausimo vertė 2 balai (viso: 10 balų už vieną tarpinį atsiskaitymą). Atsiskaitymo trukmė: iki 90 min.
Galutinis atsiskaitymas raštu	20 proc.	Birželio mėn.	
Esė	30 proc.	Gegužės mėn. pabaiga	Diskusinis esė (iki 4 psl. apimties) remiantis pasirinkto sociologijos klasiko darbo ištrauka. Vertinami pateikti diskusiniai teiginiai, jų originalumas, argumentavimo pagrįstumas, medžiagos, savo minčių pateikimo aiškumas ir nuoseklumas, sociologinės terminijos naudojimas darbe.
Darbas ir užduočių atlikimas auditorijoje seminarų metu	30 proc.	Viso kurso metu	Vertinamos dalyko žinios ir gebėjimai, kuriuos studentas parodo aktyviai, prasmingai ir pasiruošęs dalyvaudamas seminaruose bei atlikdamas seminarų užduotis. Galutinis vertinimas už seminarų veiklas sudaromas vedant vidurkį iš 6 vertinimų: -atskiru aprašu bus pateiktas seminarų užduočių kalendorius ir turinys. Semestro eigoje bus atliekamos 5 vertinamos užduotys. Už kiekvieną užduotį gaunamas įvertinimas iki 10 balų. Kiekviena neatlikta užduotis vertinama 0 balų. Atsiskaityti už seminaro užduotį (jos neatlikus laiku arba praleidus seminarą) galima per vieną savaitę, mažinant vertinimą 2 balais. Vėluojant pateikti užduotį daugiau nei savaitę, užduotis vertinimui nepriimama ir vertinama 0 balų. Vertinamos tik tos užduotys, kurios yra pateikiamos seminaro metu (t. y. atvykus į seminarą). Nuotoliniu būdu seminarų užduotys vertinimui nepriimamos. -iki 10 balų gaunama už tęstinį žodinių dalyvavimą seminarų diskusijose, einamosiose veiklose, kitą prasmingą indėlį

			kiekvieno seminaro metu. Be pateisinamos priežasties praleidus daugiau nei 5 seminarus, šios dalies vertinimas yra 0.
--	--	--	---

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
Hobbes Th.	1999 (1651)	<i>Leviatanas</i>		Pradai
Montesquieu Ch	2004 (1748)	<i>Apie įstatymų dvasią</i>		Mintis
Tocqueville A.	1996	<i>Apie demokratiją Amerikoje</i>		Amžius
Marksas, K., Engelsas, F.	1974	<i>Vokiečių ideologija</i>		Mintis
Marx K.	2009 (1867)	<i>Kapitalas. Politinės ekonomijos kritika</i>		Vaga
Weber M.	1990	“Mokslas kaip profesinis pašaukimas”. <i>Problemos</i> . P.69-82.	42	
Weber M.	1997(1904-05)	<i>Protestantiškoji etika ir kapitalizmo dvasia</i>		Pradai
Weber M.	2000 (1922)	<i>Religijos sociologija</i>		Pradai
Simmel G.	2006	<i>Sociologija ir kultūros filosofija</i>		Margi raštai
Durkheim E.	2001 (1895)	<i>Sociologijos metodo taisyklės</i>		Vaga
Durkheim E	2002 (1897)	<i>Savižudybė</i>		Pradai
Leonavičius V., Norkus Z, Tereškinas A.	2005	<i>Sociologijos teorijos</i>		Kaunas: 2005, VDU leidykla
Valantiejus. A.	2007	<i>Sociologijos istorija: teorinės idėjos, problemos ir sąvokos. Sociologijos filosofija.</i>	I tomas.	VU leidykla
Papildoma literatūra				
Giddens, A.	2001	<i>Durkheimas</i>		Vaga
Norkus, Z.	2003	<i>Maxas Weberis ir racionalus pasirinkimas</i>		Margi raštai
Ritzer, G.	2019	<i>Sociological Theory</i>	8th ed.	McGraw-Hill International Editions
Ritzer, G.	2008	<i>Classical Sociological Theory</i>	5th ed.	McGraw-Hill Higher Education
Walicki, A.	2005	<i>Marksizmas ir šuolis į laisvės karalystę. Komunizmo utopijos istorija</i>		Mintis/ALK
Aron, R.	1993	<i>Etapy razvitija sociologičeskoj mysli</i>		Progress